

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНІ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ І ТУРИЗМУ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТА ЕКОНОМІКИ ПРАЦІ

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсової роботи
для студентів напрямку підготовки
6.030505 – «Управління персоналом та економіка праці»
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано на
засіданні кафедри управління
персоналом та економіки праці.

*Протокол № 6
від 29 грудня 2016 р.*

Економіка підприємства. Методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів напряму підготовки 6.030505 – «Управління персоналом та економіка праці» всіх форм навчання / Укл.: Борисенко Л.І., Кичко І.І. – Чернігів: ЧНТУ, 2016. – 28 с.

Укладачі: Борисенко Людмила Іванівна, старший викладач кафедри управління персоналом та економіки праці;
Кичко Ірина Іванівна, завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці, доктор економічних наук, доцент

Відповідальний за випуск: КИЧКО ІРИНА ІВАНІВНА, завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці, доктор економічних наук, доцент

Рецензент: БОНДАР ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ, кандидат економічних наук, професор кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Мета і завдання курсової роботи.....	4
2 Тематика курсових робіт.....	6
3 Структура курсової роботи, основні етапи її виконання.....	6
4 Вимоги до оформлення курсової роботи.....	9
4.1 Оформлення таблиць.....	10
4.2 Оформлення формул.....	12
4.3 Оформлення ілюстрацій.....	12
4.4 Оформлення додатків.....	13
4.5 Оформлення посилань у тексті.....	13
5 Критерії оцінки курсової роботи.....	14
6 Організація захисту курсової роботи.....	15
Рекомендована література.....	16
Додатки	
Додаток А - Орієнтовна тематика курсових робіт.....	18
Додаток Б - Зразок титульного листа курсової роботи.....	20
Додаток В - Зразок плану курсової роботи.....	21
Додаток Г - Зразок оформлення бібліографічного опису у списку джерел.....	22
Додаток Д - Зразок оформлення таблиці.....	26
Додаток Е - Зразок оформлення рисунку	27
Додаток Ж- Зразок бланку відгуку на курсову роботу.....	28

ВСТУП

У сучасних умовах ринкових відносин центр економічної діяльності переміщується до підприємств, як основної ланки народного господарства. Управління роботою підприємства та його структурних підрозділів потребує глибоких економічних знань та практичних навичок. Придбання таких знань і відповідних навичок є основним завданням вивчення дисципліни «Економіка підприємства», як однієї із найважливіших і профільних дисциплін при підготовці спеціалістів з напрямку 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці».

Дисципліна «Економіка підприємства» тісно поєднана з такими економічними курсами, як «Організація виробництва», «Економічна теорія», «Бухгалтерський облік», «Фінанси і кредит», «Фінанси підприємств», «Економічний аналіз», «Менеджмент» і є базовою для вивчення профільних курсів «Менеджмент персоналу», «Економіка праці», «Організація праці» «Державне регулювання економіки», «Організація праці», «Нормування праці», «Аналіз трудових показників».

Кожний спеціаліст, зайнятий в управлінні повинен не тільки володіти теоретичною інформацією з економіки підприємства, але і здійснювати необхідний аналіз для обґрунтування проектів рішень, широко використовувати у повсякденній діяльності інформацію, що характеризує економічні результати роботи підприємства, як складову частину єдиної інформаційної бази управляючої системи підприємства.

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота – важливий етап навчального процесу та науково-дослідної роботи студента, її виконання сприяє поглибленому ознайомленню з державними законодавчими актами і програмними документами, науковими працями вітчизняних та закордонних вчених, статистичними та звітними матеріалами щодо проблеми дослідження. При цьому студенти набувають навичок самостійного пошуку необхідних інформаційних джерел та матеріалів,

їх аналізу та узагальнення, писемного викладання теоретичних і практичних питань по одній з економічних проблем.

Метою курсової роботи є перевірка засвоєння та застосування студентами знань, які необхідні їм як майбутнім фахівцям з управління персоналом та економіки праці. Використовуючи знання із загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін, а також підібрані фактичні матеріали з економіки конкретного, обраного студентом, підприємства, студент повинен самостійно дослідити одну з актуальних тем курсу дисципліни «Економіка підприємства».

Курсова робота є самостійним дослідженням по одній з економічних проблем, яка відображає професійну підготовленість спеціаліста, рівень його мислення, уміння аналізувати та висувати пропозиції по підвищенню ефективності діяльності підприємства.

Основними завданнями курсової роботи є:

- поглиблення навичок самостійного опрацювання літературних та інших інформаційних джерел, звітної та статистичної інформації;
- оволодіння методикою дослідження, узагальнення та логічного викладення матеріалу;
- уміння формулювати узагальнення, висновки при дослідженні економічної проблеми по конкретній темі;
- самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки;
- розробляти пропозиції щодо удосконалення діяльності підприємств та розраховувати очікувану економічну ефективність.

Загальні вимоги до курсової роботи :

- цілеспрямованість, відповідність меті;
- чітка логічність та послідовність побудови роботи і викладу матеріалу;
- глибина дослідження та повнота викладення питань;
- переконливість аргументації викладених думок;
- точність формулювань, конкретність викладу матеріалу;
- обґрунтованість висновків і рекомендацій;

- грамотне технічне оформлення роботи.

2 ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Тема курсової роботи вибирається студентом самостійно із рекомендованого списку, розробленого і затвердженого на кафедрі. Орієнтовна тематика курсових робіт наведена в додатку А.

За узгодженням із науковим керівником студент може запропонувати іншу тему дослідження, обґрунтувавши доцільність цього вибору, наприклад, наявністю фактичного матеріалу за місцем роботи.

При виборі теми курсової роботи необхідно враховувати її актуальність, ступінь розробки в науковій літературі, наявність публікацій в науково-методичній та періодичній літературі, практичну значимість, зацікавленість студента в розробці даного напрямку.

3 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ, ОСНОВНІ ЕТАПИ ЇЇ ВИКОНАННЯ

Процес виконання курсової роботи включає наступні етапи:

- вибір теми;
- підбір та опрацювання літератури;
- складання плану роботи;
- збір фактичного матеріалу;
- написання тексту роботи;
- підготовка і захист курсової роботи.

Зміст курсової роботи відображається в плані. План курсової роботи складається студентом самостійно і погоджується з науковим керівником. До плану роботи можуть бути внесені зміни та доповнення в процесі дослідження, які узгоджені з керівником.

Структура курсової роботи повинна бути такою:

- титульний лист (додаток Б);

- зміст (додаток В);
- вступ;
- основна частина роботи, яка поділяється на розділи і параграфи;
- висновки;
- перелік посилань;
- додатки.

Робота повинна складатися з 3-х розділів, загальний обсяг якої має складати 35 – 40 сторінок. До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел.

У вступі слід обґрунтувати актуальність обраної теми, її теоретичне та практичне значення, сформулювати мету та основні завдання дослідження, зазначити об'єкт та предмет дослідження, визначити методи дослідження, які використовуються при написанні роботи, надати перелік авторів, роботи яких склали основу для підготовки матеріалів дослідження.

Об'єкт дослідження визначається разом з вибором теми і є однією із сторін діяльності господарюючого суб'єкта (методологічна характеристика дослідження; процес чи явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження).

Предмет дослідження міститься в межах проблемного об'єкта, який потребує вирішення (методологічна характеристика того, що знаходиться в межах об'єкту дослідження. Предмет позначає аспект розгляду, дає представлення про те як розглядається об'єкт, тобто визначення предмета пов'язано з відповіддю на питання: як розглядається об'єкт дослідження).

Бажано у вступі вказати наукову новизну курсової роботи та практичне значення дослідження.

Обсяг вступу повинен складати 2 сторінки.

У першому розділі розглядаються теоретичні аспекти з обраної теми, проводиться аналіз науково-методичної літератури, аналізуються різні погляди вчених і спеціалістів, ступінь розробки теми курсової роботи в законах України, інших нормативних актах та обґрунтовується своя точка зору на

вирішення проблем дослідження, а також обов'язково систематизуються економічні показники, за допомогою яких буде здійснюватись аналіз статистичних даних у другому розділі роботи.

Обов'язковим є посилання на використану літературу, цитати, ідеї, іншу інформацію, яка використана в роботі. Обсяг розділу 15 - 18 сторінок.

Другий розділ курсової роботи носить аналітичний характер. У цьому розділі на основі аналізу емпіричних та звітних даних фінансової діяльності підприємства потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті результати, зазначити існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращення діяльності об'єкта дослідження. У процесі написання роботи необхідно ілюструвати фактичний матеріал, що використовується, таблицями, схемами, графіками. Обов'язково в тексті давати пояснення до даних та показників, приведених в ілюстративному матеріалі. Обсяг розділу 15-20 сторінок.

У третьому розділі обов'язково на базі проведених розрахунків повинні бути сформульовані конкретні пропозиції і рекомендації щодо вдосконалення діяльності об'єкту дослідження по обраній темі.

У висновку в короткій формі приводяться найбільш важливі теоретичні та практичні результати проведеного дослідження, зокрема формулювання і аналіз проблеми, рекомендації щодо наукового та практичного використання отриманих результатів для підвищення ефективності діяльності об'єкту дослідження, а також економічний ефект від впровадження запропонованих заходів. Висновки включають чітко сформульовані і обґрунтовані пропозиції щодо вирішення проблем по темі курсової роботи, які студент буде захищати як результат виконаної ним роботи. Обсяг висновків 3- 4 сторінки.

До переліку посилань вносяться всі використані при написанні роботи джерела інформації: законодавчі та нормативні акти, підручники, навчальні посібники, періодичні видання. Джерела інформації подаються в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Перелік посилань свідчить про ступінь обізнаності студента з теми роботи. До списку не включаються ті джерела, на які немає посилань у тексті і які фактично не були використані студентом. У роботі повинно бути використано не менше 30 джерел літератури.

Кожне джерело нумерується і записується із абзацу. Приклад оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел приведено в додатку Г.

До додатків може бути віднесений допоміжний матеріал, який був використаний в роботі але не відображений в тексті (розрахункові таблиці, зразки документів, графіки, схеми, інформативні та ілюстративні матеріали, які займають повну сторінку тощо). Додатки слід позначати великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, на які робляться посилання по тексту курсової роботи.

Результатом виконання обраної структури курсової роботи є написання першого варіанту роботи, який подається студентом для ознайомлення своєму науковому керівнику.

4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу виконують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (297x210 мм), застосовується 14 розмір шрифту з інтервалом 1,5 із кількістю абзаців на сторінці не більше 4-5. Перед текстом курсової роботи розміщують титульний лист (додаток А) та рецензію (додаток Ж), підписану науковим керівником.

Необхідно додержуватися таких розмірів полів: зліва - 25 мм для підшивки і зауважень, справа - 15 мм, знизу і зверху - 20 мм.

Текст складається із розділів, підрозділів. Заголовки розділів друкують великими літерами по центру.

Наприклад:

РОЗДІЛ 1

ВИРОБНИЧА ПРОГРАМА, ЇЇ СТРУКТУРА ТА ПОКАЗНИКИ

Заголовки підрозділів друкують маленькими буквами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку наприкінці заголовка не ставлять.

Наприклад:

1.1 Методологічні основи розрахунку виробничої програми

Кожний розділ починається з нової сторінки. Текст підрозділів пишеться в межах одного розділу без розриву.

Відстань між заголовком розділу і підрозділу 1 інтервал, між заголовком підрозділу і текстом курсової роботи 1 інтервал.

Сторінки нумеруються арабськими цифрами. На титульному листі номер не ставиться, на наступних сторінках - у правому верхньому кутку без крапки (наскрізна нумерація з додатками).

На протязі всього тексту повинна бути одноманітність термінів, позначень, умовних скорочень та символів. Терміни повинні відповідати діючим стандартам.

У змісті (додаток В) вказують номери сторінок, з яких починаються розділи, підрозділи.

Всі наведені цитати, цифрові дані та іншу інформацію, запозичену з літературних джерел, необхідно чітко виділяти із посиланням на джерело (порядковий номер за списком використаних джерел), з зазначенням сторінки у квадратних дужках. Наприклад: [15,с.57]; [15,с.123].

При наявності у тексті переліку складових частин, фактів і таке інше, їх слід нумерувати порядковою нумерацією арабськими цифрами із дужкою, наприклад: 1), 2), і друкувати малими літерами із абзацного відступу.

4.1 ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ

Таблицю слід розміщувати одразу після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті: «див. табл. 2.1». Кожна таблиця повинна мати назву, яку потрібно

писати строчними літерами (крім першої прописної) по середині сторінки і розміщувати над таблицею (додаток Д).

Таблиці теж нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. По центру перед відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» – друга таблиця першого розділу.

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз ліворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження таблиці» і вказують номер, наприклад: «Продовження таблиці 1.2».

Заголовки граф таблиць починають з прописних літер, а підзаголовки - із строчних, якщо вони складають одне речення із заголовком. Для скорочення тексту заголовків і підрозділів граф окремі поняття допускається замінити літерними позначеннями, якщо вони пояснені в тексті, або приведені на малюнках.

Якщо цифрові дані в графах таблиці виражені в різних одиницях виміру, то їх указують в заголовках кожної графи. Якщо всі показники розміщені в таблиці, виражені в одній і тій же одиниці виміру, скорочене визначення одиниці виміру розміщують над таблицею в заголовку.

Графу "Номер п/п" в таблицю включати не слід, за винятком випадків, коли на ці номери є посилання.

Якщо текст, що повторюється в графі таблиці складає одне слово, то замість нього ставлять лапки, якщо із двох і більше слів то при першому повторі пишуть “те ж”, а потім ставлять лапки. Ставити лапки замість цифр, знаків, математичних символів, які повторюються, не допускається. Якщо цифрові, або інші дані в таблиці не приводяться, замість них ставлять прочерк.

Цифри в графах таблиці потрібно розміщувати так, щоб числа у всіх графах були точно один над другим. Числові значення величин в одній графі

повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Дрібні числа проводяться в вигляді десяткових дробів.

4.2 ОФОРМЛЕННЯ ФОРМУЛ

Формули та рівняння розміщуються безпосередньо за текстом, в якому вони згадуються по середині строчки. До і після кожної формули чи рівняння залишається одна вільна строчка.

Наведені в курсовій роботі формули нумерують (при наявності на них посилань (наприклад: «див. формулу 1.1»)) подвійною нумерацією арабськими цифрами в межах кожного розділу. Нумери вказують з правої сторони аркуша на рівні формули в круглих дужках, наприклад (1.1) – перший розділ, перша формула. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити під формулою у тій самій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перед поясненням першого символу пишуть з абзацу слово "де" без двокрапки.

Наприклад:

$$P_{np} = \frac{O}{Ч_{co}}; \quad (1.1)$$

де P_{np} - продуктивність праці

O – обсяг виробленої продукції;

$Ч_{co}$ - середньооблікова чисельність персоналу.

4.3 ОФОРМЛЕННЯ ІЛЮСТРАЦІЙ

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми) необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком тих, що подані в додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Рисунок 1.2» – другий рисунок першого розділу.

Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією в центрі. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст).

4.4 ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ

Додатки розміщують у порядку появи посилань у тексті. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки і мати заголовок. Над заголовком симетрично відносно тексту сторінки малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера на позначення послідовності (Додаток А).

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки (наприклад: додаток А, додаток Б), за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

4.5 ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ У ТЕКСТІ

У процесі написання курсової роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які він наводить у роботі, або на яких ідеях і висновках розробляється проблема.

Посилання в тексті роботи на літературні джерела необхідно позначати в кінці речення порядковим номером за переліком посилань. При посиланні на рисунки, таблиці, формули, рівняння, вказують їх порядковий номер, наприклад: на рисинку 2.1; дивись рисунок 2.1; у таблиці 2.1; за формулою (2.1); у формулі (2.1)

5 КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота подається на кафедру для перевірки науковим керівником не пізніше ніж за місяць до екзаменаційної сесії. Курсова робота, яка відповідає викладеним у даних методичних рекомендаціях вимогам, оцінюється за стобальною шкалою з врахуванням наступних критеріїв:

Таблиця 5.1 – Критерії оцінки курсової роботи

Вид роботи	Форма контролю	Кількість балів
Програмна частина, перелік елементів та схема	1. Відповідність умовам завдання 2. Відповідність вимогам стандартів	0... 20 0... 10
Пояснювальна записка	1. Обґрунтованість економічних рішень 2. Посилання на першоджерела 3. Відповідність оформлення вимогам 4. Своєчасність здачі	0... 20 0... 5 0... 15 0... 10
Захист курсової роботи	Самостійність виконання (відповіді на запитання)	0... 20
Разом		0... 100

Співвідношення 100-бальної шкали оцінювання написання та захисту курсової роботи зі шкалою ECST та 5-бальною шкалою оцінки наведено нижче.

Таблиця 5.2 - Шкала оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECST	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проекту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
66-74	D	задовільно	
60-65	E	задовільно	незараховано з можливістю повторного складання
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

Робота може бути оцінена на **"відмінно"** в тому разі, якщо в ній розкрита сутність проблеми дослідження, її актуальність, приведений огляд монографічної і періодичної літератури, статистичні матеріали. Робота містить аналіз проблеми, розрахунки та обґрунтування рішень щодо вдосконалення методів вирішення проблеми, заявленої в межах обраної теми. Виконані вимоги щодо оформлення роботи.

Оцінка **"добре"** виставляється у тому разі, якщо в роботі недостатньо обґрунтовані пропозиції автора щодо вдосконалення ефективності діяльності об'єкту дослідження, інші вимоги, які були перелічені в попередньому пункті виконані.

Оцінка **"задовільно"** виставляється у тому разі, якщо робота поверхово висвітлює зміст теми дослідження, не містить обґрунтованих рекомендацій по вирішенню певних проблем. Мають місце помилки в оформленні роботи.

Робота оцінюється на **"незадовільно"** та повертається на доопрацювання, якщо автор не розкрив зміст теми, не залучив практичний матеріал до аналізу проблеми дослідження та допустив помилки при викладенні змісту питань та оформленні роботи.

6 ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Заключним етапом є захист курсової роботи. Курсові роботи захищають перед комісією, призначеною кафедрою. Студент по результатам дослідження готує необхідні роздаткові матеріали для членів комісії та, при доцільності цього, презентацію в програмі PowerPoint. Студенту надається слово для викладання змісту дослідження (до 10 хвилин).

Під час захисту курсової роботи студент має виявити глибокі знання з вивчених розділів курсу «Економіка підприємства», вміти розкрити зміст розглянутих у курсовій роботі положень і відповісти на поставлені членами комісії запитання. За результатами захисту комісія може уточнити попередню оцінку курсової роботи, що її запропонував рецензент.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Афанасьєв М.В. Економіка підприємства: підручник / М.В. Афанасьєв, О.Б. Плоха.–Х.: ВД "ІНЖЕК", 2013. – 664 с.
2. Болтянська Л.О., Андреева Л.О., Лисак О.І. Економіка підприємства: навчальний посібник – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
3. Величко В.В. Економіка підприємства: навчальний посібник – Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. – ХНАМГ –2010. – 169 с.
4. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник – К.: ЦУЛ, 2010. – 488с.
5. Горлачук В. В. Економіка підприємства: навчальний посібник – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. – 344 с.
6. Грицаєнко Г.І. Основи інвестиційної діяльності: навчальний посібник. / Г.І. Грицаєнко – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – 224 с.
7. Господарський кодекс України №436- IV від 16 січня 2003 року – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
8. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.
9. Іванілов О. С. Економіка підприємства. Підручник. 2-ге вид. — К. : Центр учбової літератури, 2011. – 728 с.
10. Коваль О. Т., Пархоменко В. В. Економіка підприємства: навчальний посібник – К., Держ. акад. статистики, обліку та аудиту, 2008. – 312 с.
11. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: навчальний посібник – К.: Знання, 2008. – 679 с.
12. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971року № 322-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
13. Кривицька О. Р. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. Р. Кривицька. – Острог : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2013. – 296 с.
14. Мельник Л.Г. Економіка підприємства. Підручник – Суми : Університетська книга, 2012. – 864 с
15. Мочерний С.В. Основи економічної теорії. Підручник — Тернопіль, 2009. – 686 с.
16. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua
17. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
18. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом [Електронний ресурс] : Закон України від 14 травня 1992 року № 2343-XII. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
19. Про інвестиційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
20. Про інноваційну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 04 липня 2002 року № 40-IV. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.

21. Про оплату праці [Електронний ресурс] : Закон України від 24 березня 1995 року №108/ 95-ВР – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
22. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16 січня 2003 року № 433-IV. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
23. Про ціни і ціноутворення [Електронний ресурс] : Закон України від 03 грудня 1990 року № 507-XII. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
24. Сударкіна С. П. Економіка підприємства: навч.-метод. посібник / С. П. Сударкіна, О. О. Гаврись ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. - Х. : Підручник НТУ "ХПІ", 2012. – 100 с.
25. Тебенко В.М. Економіка та організація інноваційної діяльності: Навч. посібн. – 1 вид. / В.М. Тебенко / Вид-во: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс». 2014. – 302 с.
26. Харів П.С. Економіка підприємства: Збірник задач і тестів: Навч. посіб. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 301 с.
27. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-ІУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
28. Швиданенко Г.О., Покропивний С.Ф.. Економіка підприємства: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни – К.: КНЕУ, 2010. – 248с.

Додаток А - ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Підприємство в сучасній системі господарювання.
2. Мета, завдання виробничо-господарської діяльності підприємства.
3. Управління діяльністю підприємства.
4. Прогнозування та планування діяльністю підприємства.
5. Бізнес-план як документ стратегічного розвитку підприємства.
6. Сутність капіталу та його значення у діяльності підприємства.
7. Поняття, класифікація та оцінка основних засобів підприємства.
8. Оцінка ефективності використання основних засобів.
9. Амортизаційна політика на підприємстві.
10. Оборотні кошти на підприємстві: склад, методи оцінки та їх нормування.
11. Оцінка ефективності використання оборотних коштів підприємства.
12. Нематеріальні активи підприємства.
13. Інвестиційні ресурси підприємства.
14. Науково-технічний прогрес та інноваційна діяльність підприємства.
15. Характеристика персоналу підприємства.
16. Продуктивність праці персоналу: сутність, методи вимірювання та напрями зростання.
17. Вплив продуктивності праці на ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства.
18. Форми і системи оплати праці на підприємстві.
19. Методи матеріальної та нематеріальної мотивації на підприємстві.
20. Витрати підприємства на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівників.
21. Організація виробництва як форма забезпечення ефективної діяльності підприємства.
22. Аналіз виробничої потужності підприємства.

23. Шляхи підвищення рівня якості і конкурентоспроможності продукції підприємства.
24. Стандартизація та сертифікація продукції підприємства.
25. Витрати на виробництво продукції.
26. Дохід підприємства та його рентабельність.
27. Механізм ціноутворення на підприємстві.
28. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства.
29. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.
30. Ефективність діяльності підприємства.
31. Сучасний механізм державного регулювання діяльністю підприємства.
32. Шляхи подолання банкрутства та напрямки фінансового оздоровлення підприємства.

Додаток Б - Зразок титульного листа курсової роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНІ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
І ТУРИЗМУ
Кафедра управління персоналом та економіки праці**

Прізвище, ім'я та по-батькові студента

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Економіка підприємства»

на тему : “ _____ ”

Курс ____ Група _____

Науковий керівник:

Робота подана на кафедру

Робота допущена до захисту

Робота захищена з

_____ **Науковий керівник**

оцінкою _____

“ ____ ” _____ 20__ р.

“ ____ ” _____ 20__ р.

“ ____ ” _____ 20__ р.

_____ **Голова комісії**

_____ **Член комісії**

Чернігів 20__ р.

Додаток В - Зразок плану курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	2
1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	4
1.1 Економічна сутність заробітної плати на підприємстві.....	4
1.2 Державне регулювання оплати праці на підприємстві.....	8
1.3 Форми та системи оплати праці.....	11
2 АНАЛІЗ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПАТ «ПРИДЕСНЯНСЬКЕ».....	17
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	17
2.2 Аналіз витрат на оплату праці ПАТ «ПРИДЕСНЯНСЬКЕ».....	21
2.3 Оцінка організації оплати праці на результати діяльності приватного акціонерного товариства.....	25
3 ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПАТ «ПРИДЕСНЯНСЬКЕ»	30
ВИСНОВКИ.....	39
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	41
ДОДАТКИ.....	45

Додаток Г - Зразок оформлення бібліографічного опису у списку джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<p>1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14).</p> <p>2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59).</p>
Два автори	<p>1. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).</p>
Три автори	<p>1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.</p>
Чотири автори	<p>1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укргропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи)..</p>
П'ять і більше авторів	<p>1. Психология менеджмента / [Власов П. К., Липницкий А. В., Луцкихина И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. —Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с.</p>
Без автора	<p>1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу).</p>

Продовження додатку Г

1	2
Багатомовний документ	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005 — .— (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1.—2005. —277 с.</p> <p>2. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.</p>
Матеріали конференцій, з'їздів	<p>1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с.</p>
Препринти	<p>1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической, сборкой, управляемой скорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. : ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т"; ХФТИ 2006-4).</p>
Депоновані наукові праці	<p>1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. - М., 2002. - 110 с. - Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.</p> <p>2. Разумовский В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. - М., 2002. - 210 с. - Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 1 5.02.02, № 139876.</p>
Словники	<p>1. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ, термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с.</p>
Атласи	<p>1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт, дню,науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук, редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт, сил України НАН України [та ін.]. — 7 [наук, редкол.: С. С. Куруленко та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с.</p>

Продовження додатку Г

1	2
Законодавчі та нормативні документи	1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).
Стандарти	1. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).
Каталоги	1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт", 2006 — . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5.— 2007.— 264 с. Т. 6. — 2007. — 277 с.
Бібліографічні показники	1. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С]. — Львів : Львів, держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).
Дисертації	1. Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. - К., 2005. - 276 с
Автореферати дисертацій	1. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” /І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007.—20, [1] с.
Авторські свідоцтва	1. А. с. 1007970 ССРСР, МКІ ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). - №3360585/25-08; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. №12.
Патенти	1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК ⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В. И.; заявитель и патентообладатель Воронеж, науч.-исслед. ин-т связи. - № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00; опубл. 20.08.02, Бюл. №23 (II ч.).

Продовження додатку Г

1	2
<p>книги, Частина періодичного, продовжуваного видання</p>	<p>1. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С 25—29.</p> <p>2. Чорний Д. М. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації /Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець ХІХ—початок ХХ ст. /Д. М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С 137—202.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів ІІІ—ІV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон, опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем, вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера.</p> <p>2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон, опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем, вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул, екрану.</p> <p>Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С 43. — Режим доступу до журн. : http://www.nbuv.ciov.ua/articles/2003/03klinko.htm.</p>

Додаток Д - Зразок оформлення таблиці

Таблиця 2.2 – Аналіз структури операційних витрат ПАТ «Придеснянське»

Показник	2013 р.	2014 р.	2015 р.	Відхилення (+,-)	
				2014р. до 2013 р.	2015р. до 2014 р.
Матеріальні витрати	3516,6	3192,8	3256,4	-323,8	+ 63,6
Витрати на оплату праці	1217,6	1385,7	1596,8	- 168,1	+ 211,1
Відрахування на соціальні заходи	456,6	525,2	638,4	+ 68,6	+ 113,2
Амортизація	412,6	462,5	479,6	+ 49,9	+ 17,1
Інші операційні витрати	2601,7	3522,6	3653,3	+ 920,5	+ 130,7
Разом	8205,1	9088,8	9624,5	+ 883,7	+ 535,7

Джерело: розроблено автором за даними [6,7,8].

Додаток Е - Зразок оформлення рисунку

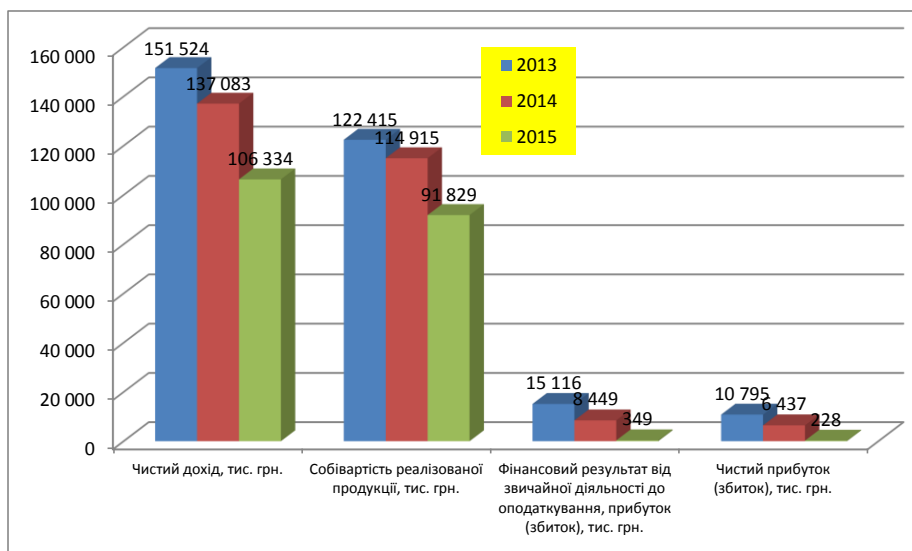

Рисунок 2.1 - Динаміка показників фінансових результатів ПАТ «Придеснянське» за 2013-2015 роки.

Додаток Ж - Зразок бланку відгуку на курсову роботу

**ВІДГУК
НА КУРСОВУ РОБОТУ**

з теми « _____ »

студента.....

_____ курсу, групи _____, спеціальності _____

Курсова робота з дисципліни «Економіка підприємства»

Реєстраційний № _____ дата отримання „__” _____ 20 р.

Науковий керівник _____

Актуальність обраної теми:

Об'єкт і предмет дослідження:

Структура роботи:

Основна характеристика першого розділу курсової роботи:

Основна характеристика другого розділу курсової роботи:

Основна характеристика третього розділу курсової роботи:

Характеристика висновків проведеного дослідження:

Мета дослідження: досягнута повністю (частково, не досягнута)

Продовження додатку Ж

Завдання дослідження: виконані повністю (частково, не виконані)

Структура роботи: витримується згідно вимогам (частково відповідає вимогам, не відповідає вимогам)

Науково-теоретичний рівень роботи: високий (середній, низький)

Методичний рівень роботи: високий (середній, низький)

Характер новизни дослідження: високий (середній, низький)

Ступінь власного внеску у розробку проблеми: високий (середній, низький)

Характер зовнішнього оформлення роботи: охайний (задовільний, неохайний)

Зауваження:

Недоліки роботи:

Загалом робота заслуговує позитивної оцінки та може бути допущена до захисту

Науковий керівник _____ (підпис)

За результатами захисту робота оцінена _____

**Члени комісії _____
_____**